

**PRZEDSIĘBIORSTWO KOMUNIKACJI SAMOCHODOWEJ
W SIEMIATYCZACH SP. Z O. O.
17-300 SIEMIATYCZE ul. T. KOŚCIUSZKI 88**

**PLAN ROZWOJU
Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej
w Siemiatyczach Sp. z o. o.
na lata 2012 - 2016**

Opracował:
mgr Ryszard Błoński
Prezes Zarządu
Przedsiębiorstwa Komunikacji
Samochodowej w Siemiatyczach
Sp. z o.o.

Siemiatycze, marzec 2012 r.

Spis treści

WPROWADZENIE.....	1
CZĘŚĆ PIERWSZA OPRACOWANIA.....	2
1. STAN PRZEDSIĘBIORSTWA na koniec 2011 r.....	2
1.1. Charakterystyka przedsiębiorstwa	2
1.2. Stan majątku Spółki na 31.12.2011 r.	3
1.3. Charakterystyka zatrudnienia na 31.12.2011 r.	7
1.4. Struktura organizacyjna i system wynagrodzeń.....	7
1.5. Charakterystyka usług przedsiębiorstwa na koniec 2011 r.....	8
1.6. Charakterystyka odbiorców usług w 2011 r.....	9
1.7. Ocena marketingowa.....	11
1.8. Ocena strategiczna otoczenia wewnętrznego na koniec roku 2011.....	12
2. ANALIZA FINANSOWA PRZEDSIĘBIORSTWA za lata 2009-2011..	14
2.1. Analiza wyniku finansowego.....	14
2.2. Wskaźnik oceny finansowej.....	16
2.3. Analiza przychodów i kosztów.....	18
2.4. Analiza struktury i dynamiki bilansu.....	20
2.5. Analiza wykorzystania majątku przedsiębiorstwa.....	25
2.6. Analiza źródeł finansowania majątku.....	27
2.7. Analiza płynności.....	29
2.8. Próg rentowności.....	30
2.9. Podsumowanie oceny finansowej.....	31
CZĘŚĆ DRUGA OPRACOWANIA.....	33
3. PLAN DZIAŁAŃ ROZWOJOWYCH NA LATA 2012 - 2016	33
3.1. Zamierzenia rozwojowo - inwestycyjne i źródła ich finansowania.....	34
3.1.1. Opis przedsięwzięć dotyczących majątku trwałego Spółki.....	35
3.1.2. Opis przedsięwzięć związanych ze świadczonymi usługami.....	36
3.1.3. Opis przedsięwzięć w obszarze organizacji, zatrudnienia i płac.....	37
3.2. Informacje o planowanych kierunkach rozwoju	38
3.3. Prognoza finansowa na lata 2012 - 2016	39
3.3.1. Założenia do prognozy.....	39
3.3.2. Prognoza przychodów.....	39
3.3.3. Prognoza kosztów.....	40
3.3.4. Planowane nakłady inwestycyjne.....	40
3.3.5. Źródła finansowania w przedsiębiorstwie.....	41
3.3.6. Wyniki finansowe przedsiębiorstwa.....	41
PODSUMOWANIE.....	42
ZAŁĄCZNIKI DO OPRACOWANIA.....	43

WPROWADZENIE

Niniejsze opracowanie przedstawia Plan Rozwoju Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Siemiatyczach Sp. z o. o. opracowany na lata 2012 - 2016 i składa się z dwóch części.

Część pierwsza opracowania zawiera opis stanu prawnego i majątkowego Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Siemiatyczach Sp. z o. o. na koniec 2011 roku, a w szczególności przedstawia aktualny wykaz nieruchomości gruntowych, wykaz majątku trwałego w grupach ewidencyjnych oraz szczegółowe zestawienie środków transportowych. W części pierwszej przedstawiono także stan zatrudnienia i organizacji oraz wykaz posiadanych koncesji i umów międzynarodowych na przewozy osób. Część pierwsza opracowania zawiera także analizę ekonomiczno – finansową za okres ostatnich trzech lat (2009 – 2011) na podstawie której opracowano założenia finansowe do Planu Rozwoju na lata 2012 - 2016

W części drugiej niniejszego Planu opisano i scharakteryzowano zamierzenia inwestycyjne i restrukturyzacyjne zaplanowane do wykonania na lata 2012 - 2016. Celem planowanych działań jest dalsze utrwalenie wysokiej pozycji rynkowej Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Siemiatyczach Sp. z o. o., utrzymanie w niezbędnej sprawności technicznej taboru autobusowego i autokarowego co pozwoli w dalszym ciągu świadczyć usługi przewozowe na wysokim poziomie. W części drugiej dokonano także krótkiej oceny możliwości restrukturyzacyjnych Spółki przy przyjętych uwarunkowaniach otoczenia zewnętrznego mających ścisły związek z prowadzoną działalnością w branży transportowej.

Prognoza finansowa zamieszczona w części drugiej Planu pokazuje, że planowane przez Zarząd Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Siemiatyczach Sp. z o. o. zamierzenia inwestycyjne i restrukturyzacyjne będą możliwe do wykonania, a przyjęty sposób ich finansowania pozwoli uzyskać dodatnie nadwyżki finansowe.

CZĘŚĆ PIERWSZA OPRACOWANIA

1. STAN PRZEDSIĘBIORSTWA na koniec 2011 r.

1.1. Charakterystyka przedsiębiorstwa.

Nazwa: Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Siemiatyczach Sp. z o. o.

Adres: 17 – 300 Siemiatycze; ul. T. Kościuszki 88
tel. (085) 655-24-28 ; fax. (085) 655-25-15

Regon: 000677783

NIP: 544 – 000 – 04 – 32

Dane wspólników: Województwo Podlaskie

Przedmiot działalności: Zgodnie z odpisem Krajowego Rejestru Sądowego nr KRS: 0000303800

przedmiotem działania przedsiębiorstwa jest:

- transport lądowy pasażerski, miejski i podmiejski
- pozostały transport pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany
- transport drogowy towarów
- działalność usługowa wspomagająca transport lądowy
- konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
- sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
- wynajem i dzierżawa pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli
- wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi
- sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw
- działalność pośredników turystycznych
- pozostałe badania i analizy techniczne
- pośrednictwo w sprzedaży miejsca na cele reklamowe w mediach drukowanych

– sprzedaż hurtowa i detaliczna pozostałych pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli.

Bank przedsiębiorstwa: BGŻ O/Siemiaticze konto: 85 2030 0045 1110
0000 0170 4320

PKO SA O/Siemiaticze
Konto: 23124022101111000031773225

Zarząd Spółki: mgr Ryszard Błoński – Prezes Zarządu

Sposób powstania Spółki: Aktem notarialnym z dnia 05.03.2008 r. przed notariuszem Martą Pilecką – Błaszczak w Warszawie, Rep. A nr 6794/2008 Minister Skarbu Państwa dokonał komercjalizacji przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej w Siemiaticzach w jednoosobową spółkę skarbu państwa pod nazwą Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Siemiaticzach Sp. z o. o.

Komunalizacja Spółki: W dniu 5 lipca 2011 została podpisana umowa nieodpłatnego przekazania udziałów Spółki na rzecz Województwa Podlaskiego

1.2. Stan majątku Spółki na dzień 31.12.2011 roku.

a) nieruchomości gruntowe

Według stanu na koniec 2011 roku Przedsiębiorstwo posiada następujące nieruchomości gruntowe będące w użytkowaniu wieczystym PKS:

- Działka gruntowa o numerze **1434/1** o powierzchni 26 980 m² położone w Siemiaticzach przy ul. Kościuszki – baza Przedsiębiorstwa,
- Działka gruntowa **nr 715/2** o powierzchni 4 197 m² położona w Siemiaticzach przy ul. Grodzieńskiej – dworzec Przedsiębiorstwa.
- Działka gruntowa **nr 1043/1** o powierzchni 181 m² - położona przy ul. Grodzieńskiej – dworzec Przedsiębiorstwa.

oraz działka gruntowa własna **nr 1456/1 o powierzchni 1 965 m²** położona w Siemiaticzach przy ul. Kościuszki – baza Przedsiębiorstwa

b) majątek trwały

Według stanu na koniec 2011 roku Przedsiębiorstwo Komunikacji

Samochodowej w Siemiatyczach Sp. z o. o. posiada następujący majątek trwały zestawiony w ewidencji księgowej, w grupach inwentarzowych I-IX:

Tabela nr 1. Wykaz środków trwałych PKS w grupach I – IX (w zł.)

Lp.	Grupa	Nazwa środków	Wartość brutto na 31.12.2011r.	Wartość netto na 31.12.2011r.	Uwagi
1	Grupa 1	Budynki	2 428 360	1 178 849	Średnie umorzenie w grupie 51,45%
2	Grupa 2	Budowle	1 556 843	374 304	Średnie umorzenie w grupie 75,96%
3	Grupa 3	Kotły i urządzenia energetyczne	198 745	49 558	Średnie umorzenie w grupie 75/06%
4	Grupa 4	Maszyny i urządzenia branżowe	227 609	53 814	Średnie umorzenie w grupie 98,62%
5	Grupa 5	Maszyny i urządzenia	53 150	13 287	Średnie umorzenie w grupie 75,00%
6	Grupa 6	Urządzenia techniczne	918 002	119 064	Średnie umorzenie w grupie 87,03%
7	Grupa 7	Środki transportowe	15 264 169	2 235 328	Średnie umorzenie w grupie 85,25%
8	Grupa 8	Wyposażenie i narzędzia	14 467		
9	Grupa 9	Prawo wieczystego użytkowania gruntów	155 626	77 813	Średnie umorzenie w grupie 50,00%
10	Grupa 10	Działka	108 075	108 075	
		Razem	20 925 046	4 210 092	Średnie umorzenie majątku trwałego wynosi 79,81%

Tabela nr 2. Wykaz środków transportowych w Przedsiębiorstwie Komunikacji Samochodowej w Siemiatyczach Sp. z o.o.

Lp.	Marka pojazdu	Numer Rejestracyj.	Numer inwentarzowy	Rok produkcji	Ilość miejsc	Uwagi
Samochody osobowe						
1.	Renault Megane	BSI 51CV	A-70102	2006	5	
2.	Fiat Panda	BSI L772	A-31502	2003	5	

3	Seat	Alhambra	BSI 88 HW	A-10011	2004	5	
Samochody ciężarowe							
1.	Pogot. Techn. Jelcz		BSI 49CS	A-84511	1988	4	
2.	Przyczepa		BTX 5136	A-40505	1994	-	
3.	Wózek widł.spal.		-	A/2/57/763	1979	1	
4.	Ford Tranzit		BSI L645	A- 31501	1997	5	
5.	Ford Tranzit		BSI P688	A-50031	1996	3	
Autobusy i autokary							
1.	Autosan H-9		BSI E996	A-00506	1989	50	
2.	Autosan H-9		BIC 0914	A-00518	1990	52	
3.	Autosan H-9		BSI E426	A-20502	1992	50	
4.	Autosan H-9		BSI F988	A-20503	1992	50	
5.	Volvo		BTP 3599	A-30501	1993	51	
6.	Autosan H-9		BSI F 085	A-40006	1983	50	
7.	Autosan H-9		BSI H402	A-40007	1983	52	
8.	Autosan H-9		BSI G806	A-60548	1986	50	
9.	Autosan H-9		BSI G678	A-70512	1987	52	
10.	Autosan H-9		BSI F004	A-70519	1987	52	
11.	Autosan H-9		BSI C578	A-70530	1987	50	
12.	Autosan H-9		BIC 0896	A-70565	1987	52	
13.	Autosan H-9		BIC 0663	A-70609	1987	50	
14.	Autosan H-9		BIC 0665	A-80506	1988	52	
15.	Autosan H-9		BSI A098	A-80538	1988	50	
16.	Autosan H-9		BSI H206	A-80565	1988	50	
17.	Autosan H-9		BIC 0951	A-80632	1988	52	
18.	Mercedes		BSI C363	A-00501	1996	51	
19.	Autosan H-9		BSI A919	A-00502	2000	52	
20.	Autosan H-9		BSI A922	A-00503	2000	52	
21.	Autosan Lider		BSI A955	A-00504	2000	57	
22.	Daf		BIC 0045	A-50501	1995	51	
23.	Autosan H-9		BSI C361	A-60501	1996	40	
24.	Setra S 215 UL		BSI 51 JR	A-10081	1992	58+12	
25.	Autosan H-10-10		BSI G807	A-60503	1996	41	
26.	Setra S215HR		BSI52JR	A-10082	1993	60+12	

27	Autosan H-10-10	BSI C362	A-60508	1996	44	
28	Autosan H-10-10	BIC 1529	A-60509	1996	44	
29	Autosan H-9	BIC 1617	A-60510	1994	53	
30	Autosan H-10-10	BIC 1618	A-60511	1994	44	
31	Autosan H-9	BIC 1621	A-60512	1994	52	
32	Autosan H-10-10	BSI 19CX	A-60513	1994	44	
33	Autosan H-9	BIC 1623	A-60514	1994	40	
34	Autosan H-10-10	BIC 1734	A-60515	1996	43	
35	Autosan H-10-10	BSI A471	A-70501	1997	43	
36	Autosan H-10-12	BIC 2609	A-70502	1997	49	
37	Autosan H-10-10	BSI J392	A-80502	1998	43	
38	Man	BIC 3799	A-80503	1994	74	
39	Mercedes	BIC 8489	A-90501	1996	51	
40	Volvo	BIC 9144	A-90502	1999	51	
41	Scania	BSI E979	A-10507	2001	59	
42	Volvo	BSI H313	A-20501	2002	60	
43	Renault	BSI E454	A-10506	1997	53	
44	Autosan H-9	BSI 42AA	A-50091	1998	43	
45	Autosan H-9	BSI P686	A-50032	1988	40+12	
46	Autosan H-9	BSI P923	A-50041	1988	40+12	
47	Autosan H-9	BIC 0994	A-30101	1983	52	
48	Solbus	BSI P409	A-50021	2005	35+1	
49	Solbus	BSI P410	A-50022	2005	43+1	
50	Jelcz	BSI N793	A-41502	1990	47+1	
51	Mercedes	BSI L911	A-31503	1999	53	
52	Mercedes	BSI N810	A-41503	1996	53+1+1	
53	Mercedes	BSI M786	A-41501	1994	53	
54	Iveco-Fiat	BSI 72FN	A-80401	1996	25	
55	Mercedes	BSI 27AX	A-60052	1983	41	
56	Mercedes	BSI 28AX	A-60053	1985	41	
57	Mercedes	BSI 53CU	A-70101	1988	42	
58	Mercedes	BSI 62CH	A-60084	1986	41	
59	Mercedes	BSI 61CH	A-60083	1983	41	
60	Mercedes	BSI 26AX	A-60051	1986	41	
61	Mercedes	BSI 29AX	A-60054	1986	37	
62	Mercedes	BSI 60FA	A-71201	1988	41	

63	Mercedes	BSI 11EH	A-70503	2006	49+1+1	
64	Mercedes Sprinter	BSI 41CX	A-70202	1998	17	
65	Setra	BSI 63CH	A-60082	1995	51	
66	Setra	BSI 64CH	A-60081	1995	51	
67	Setra	BSI 90FP	A-80403	1995	50	
68	Setra	BSI 86FN	A-80402	2001	53	
69	Van Hool	BSI 06GE	A-80801	1995	74	
70	Van Hool	BSI 976F	A-80901	1995	74	
71	Mercedes Benz	BSI 31GV	A-90301	1987	35	
72	Autosan H9-21	BSI 30GV	A-90302	1983	52	
73	Mercedes Benz	BSI 33GY	A-90401	1998	29	
74	Setra S 215 RL	BSI 59 HJ	A-90801	1993	55	
75	Setra S 215 RL	BSI 56 HL	A-90802	1994	54	
76	Setra S 309 HD	BSI 57 HL	A-90901	1994	35	
77	Mercedes 0303	BSI 65HP	A-09101	1991	41	
78	Van Hool	BSI 73 HP	A-09102	1997	19	
79	Neoplan	BSI 82 HU	A-09121	2001	36	
80	Autobus BOVA	BSI 70 LH	A-11121	2002	51	

1.3. Charakterystyka zatrudnienia na 31.12.2011 r.

W Przedsiębiorstwie Komunikacji Samochodowej w Siemiatyczach Sp. z o. o. na koniec 2011 roku zatrudnionych było 130 pracowników w następujących grupach:

- Kierowcy autobusów - 77 osoby,
- Pracownicy stacji obsługi - 20 osób,
- Pracownicy administracji - 29 osoby,
- Pozostali pracownicy - 4 osoby.

1.4. Struktura organizacyjna i system wynagrodzeń.

Zgodnie ze schematem organizacyjnym Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej w Siemiatyczach Sp. z o. o. bezpośrednio Prezesowi Zarządu podlegają : główny księgowy, kierownicy następujących działów : Działu przewozów, Działu technicznego oraz Kontroli technicznej i samodzielni pracownicy komórek

System organizacji kontroli wewnętrznej uwzględnia specyfikę prowadzonej działalności gospodarczej i działa poprzez kontrolę funkcjonalną włączoną w zakres obowiązków i odpowiedzialności pracowników.

Rozdział funkcji decyzyjno – wykonawczych określa się w Uchwałach Zarządu i w zarządzeniach, a zasady działania w regulaminach i instrukcjach wewnętrznych.

Osoby materialnie odpowiedzialne posiadają podpisane umowy z przedsiębiorstwem o odpowiedzialności majątkowej za powierzone mienie.

Spółka posiada Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy zatwierdzony przez Państwową Inspekcję Pracy w dniu 19.05.2006 r. z terminem obowiązywania od dnia 11.08.2006 r. Dodatkowymi regulacjami wewnętrznymi są protokoły dodatkowe.

Układ Zbiorowy reguluje wszelkie sprawy na linii pracownik – zakład pracy a w szczególności ustala:

- warunki pracy na poszczególnych stanowiskach ,
- zasady wynagrodzeń za pracę oraz wypłat świadczeń,
- warunki bezpieczeństwa i higieny pracy w przedsiębiorstwie,
- zasady działalności socjalnej w przedsiębiorstwie.

1.5. Charakterystyka usług przedsiębiorstwa na koniec 2011 r.

Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Siemiatyczach Sp. z o.o. świadczy następujące usługi:

Tabela nr 3. Struktura usług Przedsiębiorstwa

Lp.	Rodzaj usługi	Wartości sprzedaży za 2011 rok w tys. .z	Udział w (%)
1.	Przewozy pasażerów	10 861	84,8
	w tym:		
	-przewozy pasażerskie zwykłe	3 871	30,2
	-przewozy pasażerów pośpieszn	267	2,0
	-przewozy miesięczne pracowni	47	0,4
	-przewozy szkolne	1 934	15,1
	-przewozy turystyczne	1363	10,6
	-przewozy na liniach regularnych zagr.	1 242	9,7
	-dopłaty do przewozów ulgowyc bezpłatnych	2 137	16,8
2.	Stacja obsługi	412	4,6
3.	Stacja diagnostyczna	592	4,6
4.	Przewozy MKS	271	2,2
5.	Pozostałe przychody operacyj	151	1,1
6.	Przychody finansowe	121	0,9
7.	Sprzedaż materiałów	407	3,2
	Razem	12 815	100

Największy udział w przychodach Przedsiębiorstwa stanowią przychody z tytułu przewozów pasażerskich zarówno na liniach krajowych jak też na liniach zagranicznych. Ich udział wraz z dopłatami do przejazdu w ramach biletów ulgowych stanowi 84,8% ogółem przychodów. Pozostałe przychody uzyskane z tytułu prowadzenia Stacji Diagnostycznej jak też przychody z tytułu świadczenia usług przez Stację Obsługi łącznie stanowią 7,8 % przychodów przedsiębiorstwa.

Zgodnie z umową zawartą pomiędzy Urzędem Miasta w Siemiatyczach a Spółką Przedsiębiorstwo świadczy również usługi miejskiej komunikacji samochodowej, które stanowią 2,2 % przychodów ogółem .

Znaczny udział w usługach przewozowych z wyłączeniem przewozów w ramach biletów zwykłych zajmują przewozy turystyczne krajowe i zagraniczne – 10,6% oraz przewozy na liniach regularnych międzynarodowych (Siemiatycze – Bruksela) – 9,7%.

Usługi w przewozach międzynarodowych świadczone są na podstawie licencji i zezwoleń:

- Aktualna licencja NR 0U – 000121 na wykonywanie międzynarodowego zarobkowego przewozu osób autokarem lub autobusem wydana przez Ministerstwo Infrastruktury.
- Zezwolenie Nr – D- 1112 na przewozy regularne na linii Siemiatycze – Bruxelles.
- Zezwolenie Nr – D -1113 na przewozy regularne na linii Białystok – Bruxelles.

1.6. Charakterystyka odbiorców usług w 2011 r.

Nabywcami usług Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej Sp. z o.o. w Siemiatyczach są klienci indywidualni oraz podmioty gospodarcze. Klienci indywidualni korzystają głównie z przewozów:

- pasażerskich zwykłych głównie lokalnych,
- pasażerskich pośpiesznych,
- przewozów miesięcznych pracowniczych i szkolnych,
- oraz z przewozów na regularnych liniach zagranicznych.

Podmioty gospodarcze natomiast współpracują z Przedsiębiorstwem Komunikacji Samochodowej w Siemiatyczach Sp. z o.o. na zasadach:

- wynajmu autobusów,
- organizowaniu wycieczek dla pracowników,
- organizowaniu wyjazdów turystycznych dla własnego personelu.

Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Siemiatyczach Sp. z o.o. współpracuje aktualnie z następującymi biurami podróży oraz firmami i przedsiębiorstwami PKS:

a) grupa pierwsza – współpraca w zakresie prowadzenia sprzedaży biletów Przedsiębiorstwa na kursy w komunikacji międzynarodowej:

1. Biuro Turystyczne „Juventus” w Białymstoku,
2. PKS S.A. w Białymstoku,
3. PKS S.A. w Ciechanowie,
4. PKS S.A. w Ostrołęce,
5. Przedsiębiorstwo Veolia w Toruniu,
-Dworzec Autobusowy „Bastion” w Toruniu,
7. „Ok. Tours” sp. z o.o w Toruniu,
8. PKS Sp. z o.o.w Bydgoszczy,
9. Przedsiębiorstwo Turystyczne „Aura” w Warszawie,
10. PKS Sp. z o.o. w Zambrowie,
11. „EURO TOUR” Ostrołęka,
-PKS S.A. Ostrołęka,
13. Biuro Podróży Maria Młynarska w Łomży,
14. Biuro Podróży „SOŚNINY” w Ostrołęce,
15. Zofia Orgielewska Antwerpia,
16. Agencja Turystyczna „KOMPAS” w Toruniu,
17. „BIACOMEX” w Białymstoku,
18. „ATEST TOUR” w Ostrołęce,
19. Jacek Wiszniewski Bruksela,
20. EUROBUS P.C.H REWERS Bruksela,
21. Bożena Łupińska Bruksela.

b) grupa druga – współpraca w zakresie wynajmowania autobusów od Przedsiębiorstwa do obsługi organizowanych imprez turystycznych:

1. Biuro Podróż „Sigma Travel” Warszawa,
2. Fundacja Dialog Narodów Lublin
3. „LEKIER „ Warszawa
4. „EMKA – Trans” sp. z o.o Grodzisk Mazowiecki.
5. „RAF TRANS” – Warszawa
6. „JANS TRAVEL „ Warszawa
7. „NOMADA” Warszawa
8. Biuro Podróży „Albicja” w Białymstoku,

9. Biuro Turystyki „BIAL TOUR” w Białymstoku,
10. „BUT” Krzysztof Maziński Warszawa,
11. „Kliwer” s.c. Warszawa,
12. Klub Turystyczny „PODRÓŻNIK” Warszawa,
13. „HERMEK „ Biała Podlaska,
14. „JUVENTUR” Biała Podlaska,
15. „JUNIOR” Białystok.
16. Agencja Turystyczna „NOWATOR” Białystok
17. EBG TRAWEL – Warszawa
18. Biuro Podróży „HALLA” - Siedlce
19. Biuro Turystyczne „IWONA TRAWELL” – Siedlce
20. Biuro Turystyczne J .Drewulska- Siemiatycze

1.7. Ocena marketingowa.

PKS w Siemiatyczach Sp. z o.o według stanu na koniec 2011 roku zatrudniało 130 osób i posiadało łącznie 80 sztuk autobusów i autokarów. Średnie zatrudnienie w PKS w Siemiatyczach Sp. z o.o. , w przeliczeniu na jednostkę autobusu wynosi więc 1,63 osoby i jest niższe jak średnie w branży, które wynosi 1,93

PKS w Siemiatyczach należy do grupy średnich przedsiębiorstw w branży przedsiębiorstw transportowych PKS. Wśród przedsiębiorstw PKS działających na terenie województwa podlaskiego PKS w Siemiatyczach Sp. z o.o. zajmuje piąte miejsce pod względem zatrudnienia i posiadanych jednostek transportowych. W tabeli nr 4 przedstawiono wykaz przedsiębiorstw PKS prowadzących działalność na terenie województwa podlaskiego wg danych statystycznych z 2011 roku

Tabela nr 4. Przedsiębiorstwa w województwie podlaskim.

Lp.	Nazwa	Ilość zatrudn.	Ilość autobus.	Ilość autokar.
1	PKS S.A Białystok	430	179	22
2	PKS S.A. Suwałki	382	169	18
3	PKS Sp. z o.o. Łomża	225	116	9
4	PKS Sp. z o.o. Siemiatycze	130	62	18
5	PKS Sp. z o.o. Zambrów	145	85	2

PKS w Siemiatyczach Sp. z o.o. prowadzi szeroko rozwiniętą działalność marketingową. Współpracuje z liczną grupą firm przewozowych i biur podróży na terenie całego kraju w zakresie świadczenia usług przewozowych w celu prowadzenia działalności turystycznej oraz w zakresie pośrednictwa w sprzedaży biletów na regularnych liniach międzynarodowych, jak też dalekobieżnych liniach krajowych.

1.8. Ocena strategiczna otoczenia wewnętrznego na koniec roku 2011.

1. Mocne strony Spółki.

- wysoka jakość świadczonych usług głównie w przewozach międzynarodowych regularnych, okazjonalnych, jak też coraz wyższe w przewozach regularnych,

- szeroki asortyment świadczonych usług przewozowych:

- przewozy na regularnych liniach krajowych (rozkładowych), lokalnych i dalekobieżnych,
- przewozy szkolne
- przewozy pasażerów w komunikacji miejskiej (Siemiatycze)
- przewozy na regularnych liniach międzynarodowych (Siemiatycze - Bruksela, Białystok - Bruksela)
- przewozy turystyczne świadczone na rzecz biur podróży
- przewozy osób w ramach organizowanych imprez okolicznościowych.

- różnorodność posiadanych środków transportu:

- autobusy zachodnie z pełnym wyposażeniem (toaleta, video, klimatyzacja, kuchenka) - w wersji turystycznej

→ 71 osób

→ 57 + 2 osób

→ 57 + 3 osób

→ 51 + 2 osób

→ 49 + 2 osób

→ 33 + 2 osoby

→ 35 + 2 osoby

- autobusy krajowe

→ 49 osób

→ 34 osób

→ 25 osób

→ 17 osób

- wysoka pozycja na rynku przewozów turystycznych w kraju,
- wysokie kwalifikacje załogi,
- przewozy turystyczne i regularne międzynarodowe jako główne źródło dochodów w okresie wakacji i w okresach przedświątecznych.
- własne zaplecze techniczne ze stacją diagnostyczną
- własna stacja paliw

2. Słabe strony Spółki.

- położenie na kresach ściany wschodniej z coraz większą migracją ludności do dużych miast (wyludnianie się ściany wschodniej),
- położenie Spółki w dalekiej odległości od głównych dróg krajowych oraz w oddali od rynków zachodnich,
- duży udział majątku trwałego nie przynoszącego bezpośrednio przychodów -(budynki i budowle) w aktywach Spółki.
- zmiany demograficzne-zmniejszenie się liczby mieszkańców korzystających z komunikacji publicznej w obszarze objętym działalnością
- zaawansowany wiek posiadanego taboru

3. Szanse dla Spółki

- kontynuacja działalności Spółki w przewozach regularnych międzynarodowych ,
- poprawa rentowności w przewozach lokalnych (ograniczenie kursów nierentownych),
- wielowariantowa propozycja przewozowa dla biur turystycznych,
- wykorzystanie możliwości przewozowych na rynku wschodnim,
- rozszerzenie działalności pomocniczej Spółki.

4 .Zagrożenia dla Spółki.

- rosnąca konkurencja w branży, z coraz większym udziałem przewoźników prywatnych w przewozach osobowych,
- konieczność ponoszenia wysokich wydatków na odnawianie taboru autobusowego przy ograniczonej możliwości ich finansowania
- brak popytu na przewozy turystyczne z krajów zachodnich w związku z zaistniałym kryzysem gospodarczym
- zaostrenie przepisów unijnych dotyczących klasy pojazdów pod względem poziomu emisji spalin. Obecnie posiadany tabor w ograniczonym zakresie spełnia te wymogi. W przyszłości taki stan ujemnie wpłynie na skalę wykonywanych przewozów okazjonalnych do krajów Unii Europejskiej.

2. ANALIZA FINANSOWA PRZEDSIĘBIORSTWA za lata 2009 – 2011.

Analiza ekonomiczno – finansowa Przedsiębiorstwa PKS w Siemiatyczach za pełne lata obrotowe 2009 – 2011 została dokonana na podstawie sprawozdań finansowych Przedsiębiorstwa oraz raportów biegłych rewidentów z badania tych sprawozdań. Analiza za rok 2011 została sporządzona w oparciu o rzeczywiste wykonanie przychodów i kosztów oraz wyniku finansowego.

2.1. ANALIZA WYNIKU FINANSOWEGO

Rachunek wyników za lata 2009 – 2011 przedstawiono w poniższej tabeli .

Tabela nr 5

(w tys. zł.)

Lp.	Wyszczególnienie	2009 r.	2010 r.	2011 r.
I	Działalność podstawowa			
1	Przychody z działalności podstaw.	12 328	11 923	12 543
	-przychody ze sprzedaży produktów	12 284	11 649	12 136
	-zmiana stanu produktów			
	-przychody ze sprzedaży towarów	44	274	407
	-świadczenia na własne potrzeby			
2	Koszty działalności operacyjnej	12 659	13 070	12 946
	-wartość sprzedanych towarów i majątku	32	250	373
	-koszty wg rodzaju	12 627	12 820	12 573
3	Wynik na działalności podstaw. (zysk ze sprzedaży)	-331	-1 147	-403
II	Pozostała działalność operacyjna			
1	Przychody z działalności pozostał.	22	139	151
	-przychody ze sprzedaży skład. majątku	11	17	
	-dotacje (dopłaty)			
	-przychody pozostałe	11	122	151
2	Pozostałe koszty operacyjne	52	112	94
	-wartość sprzedanych skład. majątku			
	-koszty pozostałe	52	112	94
3	Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	-361	-1 120	-346
III	Działalność finansowa			
1	Przychody finansowe	76	8	121
2	Koszty finansowe	72	43	69
3	Wynik na działalności finansowej	4	-35	52
IV	Zdarzenia nadzwyczajne			
1	Zdarzenia nadzwyczajne		-	
2	Straty nadzwyczajne		-	
3	Saldo zysków i strat nadzwyczajnych			
V	Zysk /strata brutto (I3+II3+III3+IV3)	-357	-1 155	-294
VI	Obowiązkowe obciążenie wyniku brutto			
1	Podatek dochodowy			
2	Inne obciążenia			
VII	Zysk / strata (V – VI)	-357	-1 155	-294

Dane finansowe wykazane w powyższej tabeli Nr 5 w pozycji roku 2011 dotyczą pełnego roku obrotowego tj. wyników za okres prowadzonej działalności Spółki. Stąd też ujemny wynik finansowy w kwocie 294 tys. zł jest to strata netto osiągnięta za okres od 01.01.-31.12.2011 r.

Analizując rachunek wyników za poszczególne lata należy stwierdzić, że po stronie przychodów w działalności podstawowej występuje wzrost w roku 2011 w stosunku do roku 2010 o kwotę 620 tys. zł co stanowi 5,20%. Spadek wystąpił jedynie w roku 2010 w stosunku do roku 2009. Znaczny wzrost o 172 tys. zł wystąpił w pozycji dopłat do przewozów ulgowych, który jest wynikiem wzrostu przychodów w przewozach szkolnych. Wzrost nastąpił również w grupie przychodów finansowych o 113 tys. zł a są to głównie dodatnie różnice kursowe z tytułu sprzedaży i przeceny waluty EURO.

Wzrost w pozycji przychodów miał wpływ na poprawę wyniku finansowego w stosunku do roku ubiegłego. Dominującą pozycją mającą pozytywny wpływ było zmniejszenie kosztów rodzajowych prowadzonej działalności. Na przełomie analizowanego okresu ich spadek w 2011r. osiągnął kwotę 247 tys. zł co stanowi 1,93% w stosunku do roku 2010. W roku 2009 były one niższe od roku 2010 o 193 tys. zł. Tak układające się czynniki miały wpływ na ukształtowanie się wyniku finansowego netto na poziomie -1.155 tys. zł w roku 2010, -357 tys. zł w roku 2009 oraz -294 tys. zł w roku 2011.

W analizowanym okresie Spółka posiadała wysoką płynności finansową. Wszystkie wskaźniki płynności wykazują wielkości prawidłowe.

Wskaźnik bieżący wynosił: 2009 r – 3,00 , 2010r – 1,72 , 2011 r- 2,21. Wskaźnik szybki w roku bazowym wynosił 2,11, w roku 2010 – 1,53 oraz 1,91 w roku 2011. Kolejny wskaźnik chwilowej płynności (obejmujący środki pieniężne) wynosił 1,54 , 1,29, 1,55.

Przedsiębiorstwo posiadało wartość majątku obrotowego netto, który w roku 2009 wyniósł 1 228 tys. , w roku 2010 nastąpił jego spadek do kwoty 822 tys. zł i 1 004 tys. zł w roku 2011.

W nawiązaniu do oceny zyskowności poszczególnych wskaźników w porównaniu do roku 2009 należy stwierdzić, że był to okres, w którym osiągnęły one wielkości ujemne zarówno w relacji do przychodów, majątku, jak też kapitałów własnych i obcych. Kolejne lata 2009 – 2011 są to okresy ujemnej rentowności w działalności przedsiębiorstwa. Wyniki te obrazuje tabela nr 2.

Prawidłowo ukształtowały się wskaźniki sprawności, takie jak wskaźnik rotacji należności, który wynosił 15,48 w roku 2010 przy poziomie 10,95 za rok 2011. Wartość prawidłową wykazują wskaźnik rotacji zobowiązań, który z poziomu 38,17 w roku 2009 wzrósł do wartości 32,85 w roku 2011.

Wskaźniki wspomagania finansowego oraz wskaźniki uzupełniające zestawione zostały w tabeli oceny finansowej.

2.2. WSKAŹNIKI OCENY FINANSOWEJ

Analizę wskaźników oceny finansowej Przedsiębiorstwa sporządzoną za lata 2009 – 2011 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 6

Nazwa Wskaźnika	Skrót	Objaśnienie	Wartość		
			2009	2010	2011
Wskaźniki płynności					
Wskaźnik bieżący	P/B	(majątek obrotowy + rozliczenia międzyokresowe czynne)/ zobowiązania krótkoterminowe	3,00	1,72	2,21
Wskaźnik szybki	P/Sz	(majątek obrotowy – zapasy)/ zobowiązania krótkoterminowe	2,11	1,53	1,91
Wskaźnik chwilowej płynności	P/Ch	(środki pieniężne + papiery wartościowe przeznaczone do obrotu)/ zob. krótkoterminowe	1,54	1,29	1,55
Majątek obrotowy netto	Mon	(majątek obrotowy + rozliczenia międzyokresowe czynne) - (zobowiązania krótkoterminowe + fundusze specjalne + rozlicz. międzyokres. bierne) w tys. zł.	1 228	822	1 004
Wskaźniki zyskowności					
Wskaźnik zyskowności brutto	Z/Zb	zysk brutto / przychody ogółem	-2,87	-9,56	-2,33
Wskaźnik zyskowności netto	Z/Zn	zysk netto / przychody ogółem strata netto	-2,87	-9,56	-2,33
Wskaźnik zyskowności majątku	Z/M	zysk netto / majątek ogółem strata netto	-4,58	-17,00	-4,52
Wskaźnik zyskowności majątku trwałego	Z/MT	zysk netto/majątek trwały strata netto	-6,42	-24,03	-6,89
Wskaźnik zyskowności majątku obrotowego	Z/MO	zysk netto / (majątek obrotowy + rozliczenia międzyokresowe czynne)	-15,96	-58,10	-13,08
Wskaźnik zyskowności kapitału własnego	Z/E	zysk netto / kapitały własne	-5,00	-17,02	-5,59
Wskaźnik zysku na jednego zatrudnionego	Z/ztr	zysk netto/przeciętne zatrudnienie w etatach (w tys. zł.)	-2,27	-7,80	-2,26
Wskaźnik sprawności operacyjnej					
Wskaźnik rotacji zapasów (w dniach)	R/Mz	Przeciętny stan zapasów (przychody netto ze sprzedaży* liczba dni w okresie	8,51	7,92	7,19
Wskaźnik rotacji należności (w dniach)	R/Mn	Przeciętny stan należności/ przychody netto ze sprzedaży* liczba dni w okresie	12,15	15,48	10,95
Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	R/Db	Przeciętny stan zobowiązań bieżących / (razem koszty – amortyz.)* liczba dni w okresie	38,17	47,16	32,85
Wskaźnik rotacji majątku	R/M.	przychody / majątek ogółem	1,59	1,77	1,90
Wskaźnik rotacji majątku trwałego	R/MT	przychody / majątek trwały	2,23	2,51	2,97

Wskaźnik rotacji majątku obrotowego	R/MO	przychody / majątek obrotowy + rozlicz. międzyokres. Czynne	5,55	6,07	5,63
Wskaźniki wspomagania finansowego					
Wskaźnik ogólnego zadłużenia	D/A	zobowiązania ogółem / aktywa	9,67	14,43	16,02
Wskaźnik udziału kapitałów własnych w finans. majątku	E/A	kapitały własne / aktywa	87,05	82,84	80,70
Wskaźnik relacji zobowiązań do kapitałów własnych	D/E	zobowiązania ogółem / kapitały własne	11,11	17,42	19,85
Wskaźnik relacji kapitałów długoterm. Do majątku trwałego	Pd/MT	(kapitały własne + zobowiązania długoterminowe) / majątek trwały	1,36	1,38	1,24
Wskaźniki uzupełniające					
Wskaźnik wydajności pracy	S/ztr	przychody netto ze sprzedaży / zatrudnienie (w tys. zł.)	78,38	80,56	95,10
Wskaźnik zaangażowania majątku na 1 zatrudnionego	M/ztr	Majątek / zatrudnienie (w tys. zł.)	49,54	45,91	50,08

* przeciętne stany zapasów, należności i zobowiązań to średnie ze stanów na początek i koniec okresu (360 dni).

Wpływ zmian głównych pozycji rachunku wyników na wielkość wyniku osiągniętego w latach 2009 – 2011 przedstawiono w poniższej tabeli .

Tabela nr 7. (w tys. zł.)

Lp	Czynnik zysku	2009	2010	2011
1	Wynik na działalności podstawowej	-331	-1 147	-403
2	Wynik na pozostałej działalności	-30	27	57
3	Wynik na działalności finansowej	4	-35	52
4	Saldo zysków, strat nadzwycz.			
5	Obowiązkowe obciążenia zysku			
6	Zysk netto / Strata (-)	-357	-1 155	-294

Z powyższych danych tabelarycznych obrazującego wyniki finansowe wynika, że przedsiębiorstwo na przełomie 2009 – 2011 roku osiągało ujemny wynik finansowy na działalności podstawowej.

W roku 2010 nastąpiło pogorszenie wyniku finansowego na działalności podstawowej w stosunku do roku 2009 z kwoty -331 tys. zł do kwoty -1 147 tys. zł . Przyczyną tego zjawiska był ciągły wzrost cen paliw i smarów na przełomie analizowanego okresu. Nie miał on przełożenia na wzrost cen świadczonych usług, które pozostały na niezmiennym poziomie.

W roku 2011 nastąpiła znaczna poprawa wyniku finansowego netto w stosunku do roku 2010 o 861 tys zł tj o 74,5% nastąpiła również jego poprawa w stosunku do roku 2009.

2.3. ANALIZA PRZYCHODÓW I KOSZTÓW

Relacje przychodów i kosztów w działalności operacyjnej Przedsiębiorstwa w latach 2009 – 2011 zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela nr 8. (w tys. zł.)

Lp. Wyszczególnienie	2009	2010	2011
1 Razem przychody z działalności operacyjnej	12 350	12062	12 694
2 Razem koszty z działalności operacyjnej	12 711	13 182	13 040

W roku 2011 nastąpił wzrost przychodów w stosunku do bazowego okresu roku 2009 i wyniósł on 340 tys. zł, w stosunku do roku 2010 wzrost wynosi 628tys.

Przychody i koszty z działalności finansowej Przedsiębiorstwa zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela nr 9 (w tys. zł.)

Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011
1	Przychody finansowe	76	8	121
2	Koszty finansowe	72	43	69

W roku 2010 w stosunku do roku 2009 nastąpił spadek przychodów finansowych o 68 tys. zł. Natomiast w roku 2011 przychody wynoszą 121 tys. zł. W kosztach finansowych jest ciągły spadek na przełomie kolejnych trzech lat z kwoty 72 tys. w roku 2009 do kwoty 69 tys. w roku 2011

Strukturę kosztów rodzajowych Przedsiębiorstwa w latach obrotowych 2009 – 2011 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela nr 10. (w tys. zł)

Lp.	Rodzaj kosztów	2009	Udział w%	2010	Udział w%	2011	Udział w %
1	Zużycie materiałów	4 114	32,6	4 252	33,1	4 569	36,3
2	Zużycie energii	90	0,7	90	0,7	83	0,7
3	Usługi obce	350	2,8	333	2,6	354	2,8
4	Podatki i opłaty	890	7,0	882	6,9	804	6,4
5	Wynagrodzenia brutto	4 465	35,4	4 437	34,6	4 182	33,3
6	Narzuty na wynagrodzenia i inne świadczenia	1011	8,0	1 037	8,1	988	7,8
7	Amortyzacja	830	6,6	864	6,7	775	6,2
8	Pozostałe	877	6,9	925	7,3	818	6,5
9	Razem koszty	12 627	100	12 820	100	12 573	100

W kosztach rodzajowych Przedsiębiorstwa dominują dwie pozycje, tj. koszty zużycia materiałów, które stanowią 32,6% ; 33,1% oraz 36,3% kosztów ogółem. Kolejną pozycją kosztów o wysokim udziale są koszty wynagrodzeń z narzutami i wynoszą one; 43,4 %; 42,7%, 41,1%.

Spadek nastąpił jedynie w kosztach amortyzacji w stosunku do roku 2010 ze względu na zakończenie okresu amortyzowania niektórych środków transportu.

Przeciętne zatrudnienie i średnia płaca brutto w analizowanym okresie kształtowały się następująco:

- w 2009 r.	=	157,3 etatów	-	2 350,01 zł.
- w 2010 r.	=	148,0 etatów	-	2 477,29 zł.
- w 2011 r.	=	131,9 etatów	-	2 645, 94zł.

Z analizy zatrudnienia wynika, że największy wskaźnik zatrudnienia wystąpił w roku 2009. W roku 2010 przeciętne zatrudnienie spadło do 148 osób, w tym też okresie przedsiębiorstwo odczuwało braki kadrowe w grupie kierowców. W roku 2011 następuje kolejny spadek przeciętnej liczby zatrudnionych do 132 osób.

2.4 ANALIZA STRUKTURY I DYNAMIKI BILANSU

Bilans Przedsiębiorstwa w latach obrotowych 2009 – 2011 oraz strukturę procentową przedstawiono w tabelach nr 11 i 12.

Tabela nr 11

(w tys. zł.)

Lp.	Wyszczególnienie	2009 r.	2010 r.	2011 r.
AKTYWA				
I	Majątek trwały	5 555	4 806	4 326
1	Wartości niematerialne i prawne	3	12	9
2	Rzeczowy majątek trwały	5470	4 726	4 210
3	Finansowy majątek trwały	82	68	107
4	Należności długoterminowe			
II	Majątek obrotowy	2 224	1 978	2 283
1	Zapasy	281	221	274
	- materiały			
	- półprodukty i produkty w toku			
	- produkty gotowe			
2	Należności i roszczenia	517	274	376
	- z tytułu dostaw i usług	206	126	209
	- z tytułu podatków, dotacji, ubezpieczeń społecznych	275	112	128
	- należności wewnątrzzakładowe			
	- pozostałe	36	36	39
	- dochodzone w drodze sądowej			
3	Środki pieniężne	1 426	1 483	1 599
III	Rozliczenia międzyokresowe	13	10	34
RAZEM AKTYWA		7 792	6 794	6 609
Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011
PASYWA				
I	Kapitały (fundusze) własne	6 783	5 628	5 334
1	Kapitał (fundusz) podstawowy	6 076	6 076	6 076
2	Kapitał (fundusz) zapasowy	1 064	707	
3	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe			
4	Nierozliczony wynik z lat ubiegłych			-448
5	Wynik finansowy roku obrotowego	-357	-1 155	-294
II	Rezerwy			
III	Zobowiązania długoterminowe			
IV	Zobowiązania krótkoterminowe i fundusze specjalne	753	980	1 058
1	Zobowiązania krótkoterminowe	746	970	1 032
	- kredyty bankowe			
	- zobowiązania z tytułu dostaw i usług	233	449	466
	- zobowiązania z tytułu podatków i ZUS	306	316	337
	- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	207	205	203
	- pozostałe zobowiązania krótkoterminowe			26
2	Fundusze specjalne	7	10	26
V	Rozliczenia międzyokresowe i przychody przyszłych okresów	256	186	217
RAZEM PASYWA		7 792	6 794	6 609

Tabela nr 12. Struktura procentowa bilansu.

Lp.	Wyszczególnienie	2009 r.	2010 r.	2011 r.
	AKTYWA			
I	Majątek trwały	71,3	70,7	65,5
1	Wartości niematerialne i prawne		0,2	0,1
2	Rzeczowy majątek trwały	70,2	69,5	63,7
3	Finansowy majątek trwały	1,1	1,0	1,6
4	Należności długoterminowe			
II	Majątek obrotowy	28,7	29,3	34,0
1	Zapasy	3,6	3,3	4,1
	- materiały	3,6	3,3	4,1
	- półprodukty i produkty w toku			
	- produkty gotowe			
2	Należności i roszczenia	6,6	4,2	5,7
	- z tytułu dostaw i usług	2,7	1,8	3,2
	- z tytułu podatków, dotacji, ubezp. społ.	3,5	1,8	1,9
	- pozostałe	0,5	0,6	0,6
	- dochodzenie w drodze sądowej			
3	Środki pieniężne	18,3	21,8	24,2
III	Rozliczenia międzyokresowe	0,2		0,5
	RAZEM AKTYWA	100	100	100
Lp.	Wyszczególnienie	2009	2010	2011
	PASYWA			
I	Kapitały (fundusze) własne	87,2	82,8	80,7
1	Kapitał (fundusz) podstawowy	77,9	89,4	92,0
2	Kapitał (fundusz) zapasowy	13,8	10,4	
3	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe			
4	Nie rozliczona strata z lat ubiegłych			-6,8
5	Wynik finansowy netto roku obrotowego	-4,5	-17,0	-4,5
II	Rezerwy			
III	Zobowiązania długoterminowe			
IV	Zobowiązania krótkoterm. i fundusze spec.	9,7	14,4	16,0
1	Zobowiązania krótkoterminowe	9,7	14,3	15,6
	- kredyty bankowe			
	- zobowiązania z tytułu dostaw i usług	3,1	6,6	7,1
	- zobowiązania z tytułu podatków, ceł i ZUS	3,9	4,7	5,1
	- zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	2,7	3,0	3,0
	- pozostałe zobowiązania krótkoterminowe			0,4
2	Fundusze specjalne		0,1	0,4
V	Rozlicz. międzyokr. I przychody przyszłych okresów	3,1	2,8	3,3
	RAZEM PASYWA	100	100	100

Aktywa Przedsiębiorstwa.

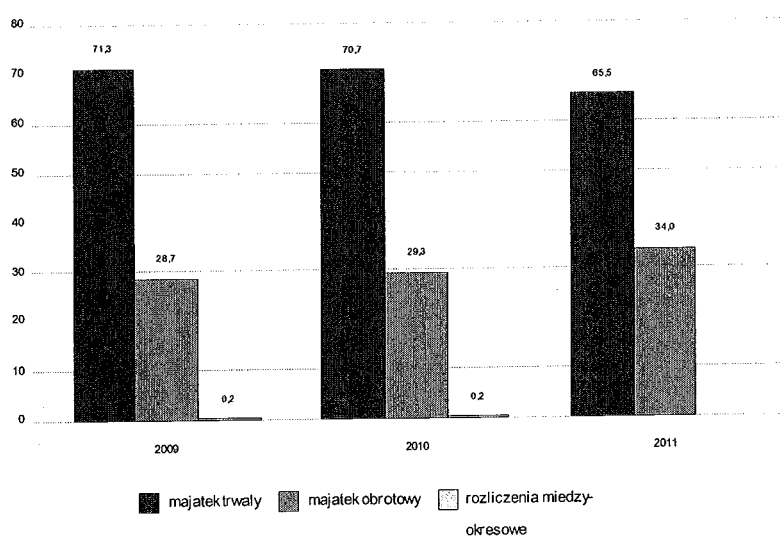
W latach 2009 – 2011 wartość księgowa majątku trwałego ulegała wahaniom, zmniejszając wartość z uwagi na odpisy amortyzacyjne oraz zwiększając wartość z uwagi na zakup nowych środków trwałych. W roku 2009 wartość netto majątku trwałego wynosi 5.555 tys. zł., w roku 2010 natomiast nastąpił spadek majątku do 4.806 tys zł . Udział majątku trwałego w aktywach Przedsiębiorstwa wynosi:; 71,3% , 70,7% i 65,5% w roku 2011.

Wartość majątku obrotowego, jako drugiej pozycji aktywów zwiększa swój udział w majątku ogółem i wynosi on: 28,7% ; 29,3% oraz 34,0% w roku 2011.

Spadek nastąpił w grupie należności i roszczeń z 6,6% w roku 2009 do 4,2% w roku 2010 oraz ich niewielki wzrost do 5,7% w roku 2011.

Środki pieniężne wykazały wzrost w roku 2010 o 3,5 pkt% w stosunku do roku 2009 oraz wzrost o 2,4 pkt % w roku 2011 w stosunku do roku 2010. Jest to pozytywne zjawisko w ocenie sytuacji ekonomiczno finansowej Przedsiębiorstwa.

Strukturę aktywów Przedsiębiorstwa PKS w latach 2009 – 2011 zaprezentowano na poniższym wykresie.

Pasywa przedsiębiorstwa.

W latach 2009 – 2011 w strukturze pasywów Przedsiębiorstwa dominowały kapitały własne, które odpowiednio wynosiły:

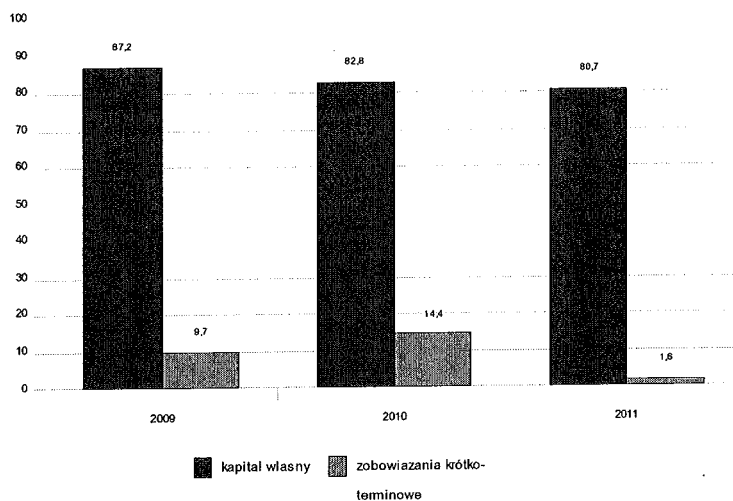
- w 2009 r. = 87,2%
- w 2010 r. = 82,8%
- w 2011 r. = 80,7%

wykazując pewną dynamikę spadkową w pierwszym roku z niewielkim wzrostem w roku 2011.

Udział kapitałów obcych w pasywach w roku 2009 wynosił 9,7%, w latach następnych wzrósł do 14,4%, a w roku 2011 do 16%.

Wskaźniki te świadczą o podwyższonym stopniu finansowania działalności przy pomocy zobowiązań jako kapitałów obcych. Jednostka nie korzystała z kredytów i pożyczek, a prowadzoną działalność gospodarczą finansowała wyłącznie z własnych środków finansowych.

Strukturę pasywów Przedsiębiorstwa w latach 2009 – 2011 zaprezentowano na poniższym wykresie.

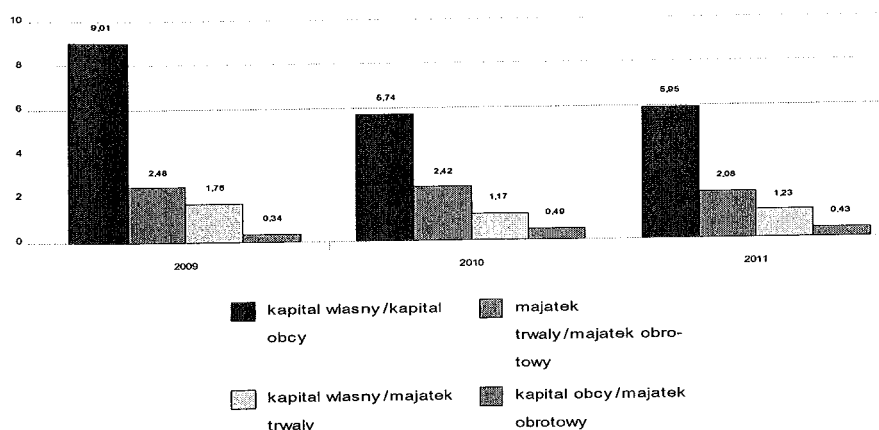
W tabeli nr 13 przedstawiono relacje pomiędzy poszczególnymi grupami bilansu Przedsiębiorstwa w latach obrotowych 2009 – 2011.

Tabela nr 13.

Wskaźniki	2009 r.	2010 r.	2011 r.
<u>Kapitał własny</u> Kapitał obcy*	9,01	5,74	5,04
<u>Majątek trwały</u> Majątek obrotowy	2,48	2,42	1,93
<u>Kapitał własny</u> Majątek trwały	176	1,17	1,24
<u>Kapitał obcy</u> Majątek obrotowy	0,34	0,49	0,48

Relacje przedstawione w powyższej tabeli potwierdzają spadek kapitałów własnych w poszczególnych okresach sprawozdawczych przyczyną czego jest strata bilansowa występująca w kolejnych latach. Kolejne wskaźniki majątku trwałego w relacji do majątku obrotowego i kapitału własnego uległy także zmniejszeniu, nastąpiła jedynie poprawa w stosunku do roku 2009 wskaźnika kapitału obcego do majątku obrotowego co pozytywnie wpłynęło na jego finansowanie.

Relacje pomiędzy poszczególnymi grupami bilansu Spółki w latach 2009-2011 zobrazowano na poniższym wykresie

2.5 ANALIZA WYKORZYSTANIA MAJĄTKU PRZEDSIĘBIORSTWA

Wskaźniki zyskowności majątku Przedsiębiorstwa za lata obrotowe 2009 – 2011 prezentuje tabela nr 14.

Tabela nr 14 (w %)

Wskaźniki	2009r.	2010r.	2011r. .
1. Wskaźniki zyskowności majątku ogółem	-4,58	-17,00	-4,52
2. Wskaźnik zyskowności majątku trwałego	-6,42	-24,03	-6,89
3. Wskaźnik zyskowności majątku obrotowego	-15,96	-58,10	-13,08

W latach 2009 – 2011 następował spadek wskaźników zyskowności majątku Przedsiębiorstwa. Zyskowność majątku ogółem w kolejnych latach spadła do -4,52% w podobny sposób ukształtowały się pozostałe wskaźniki wykazując ujemną wartość w roku 2011 na poziomie -6,89 oraz -13,08.

Wskaźniki rotacji majątku Przedsiębiorstwa za lata obrotowe 2009 – 2011 przedstawiono w tabeli nr 15.

Tabela nr 15 (w %)

Wskaźniki	2009	2010	2011
1. Wskaźnik rotacji majątku ogółem	1,59	1,77	1,90
2. Wskaźnik rotacji majątku trwałego	2,23	2,51	2,97
3. Wskaźnik rotacji majątku obrotowego	5,55	6,07	5,63

W roku 2011 nastąpił wzrost wskaźnika rotacji majątku ogółem z 1,59 w roku 2009 do poziomu 1,90. Świadczy to o bardziej efektywnym jego wykorzystaniu.

Wskaźnik rotacji majątku obrotowego uległ zwiększeniu z 5,55 do 5,63 zwiększając przez to efektywność jego wykorzystania.

Strukturę rzeczowego majątku trwałego Przedsiębiorstwa w latach 2009 – 2011 przedstawiono w tabeli nr 16.

Tabela nr 16

Wyszczególnienie	2009 r.	Udział %	2010 r.	Udział w %	2011 r.	Udział w %
Grunty własne	202	3,7	193	4,1	186	4,4
Budynki i budowle	1 794	32,9	1 673	35,4	1 554	36,9
Maszyny i urządzenia	183	3,4	209	4,4	184	4,4
Środki transportu	3 291	60,0	2 651	56,1	2 235	53,1
Pozostałe						
Inwestycje rozpocz.					51	1,2
Razem	5 470	100	4 726	100	4 210	100

W analizowanym okresie w strukturze majątku trwałego Przedsiębiorstwa najwyższy udział stanowiły środki transportu: 60,0% ; 56,1% i 53,1% . Kolejną pozycją o wysokim udziale są budynki i budowle: 32,9% , 35,4% , 36,9%.

. Wykaz zakupów inwestycyjnych w poszczególnych latach zestawiono poniżej:

1) w roku 2009

- zakup autobusu marki Mercedes	- 40 tys. zł
- zakup autobusu marki Autosa	- 7,5 tys. zł
- zakup autobusu marki Mercedes	- 133,5 tys. zł
- zakup autobusu marki Setra	- 70 tys. zł
- zakup autobusu marki Setra	- 60,4 tys. zł
- zakup autobusu marki Setra	- 110,7 tys. zł
- zakup autobusu Mercedes 303	- 110,2 tys. zł
- zakup autobusu Van Hool	- 31,4 tys. zł
- modernizacja autobusu	- 17,7 tys. zł
- zakup kompletu kasowników	- 4,1 tys. zł
- zakup kompletu kasowników	- 4,1 tys. zł
- zakup autobusu Neoplan	- 170,3 tys. zł

Razem zakupy - 759,9 tys. zł

2) w roku 2010

- zakup samochodu osobowego „Seat Alhambra”	- 31,6 tys. zł
- zakup autobusu marki „Setra” szt 2	- 31,6 tys. zł
- zakup urządzenia najazdowego	- 16,9 tys. zł
- rozbudowa systemu biletów miesięcznych	- 63,8 tys. zł

Razem zakupy 143,9 tys. zł

3) w roku 2011

- zakup dźwignika do podnoszenia osi pojazdów	- 8,7 tys. zł
- zakup urządzenia do geometrii kół	- 4,0 tys. zł
- modernizacja Stacji Paliw	- 8,1 tys. zł
- montaż i uruchomienie promienników syst. gazowego	- 51,2 tys. zł
- zakup autobusu WDL BOVA	- 149,0 tys. zł
- zakup urządzeń	- 9,0 tys. zł
- modernizacja autobusu	25,0 tys. zł

Razem zakupy 255,0 tys. zł

Najwyższe wydatki inwestycyjne poniesione zostały w roku 2009 na kwotę 759,9 tys. zł , były to wydatki niewiele niższe od kwoty naliczonej amortyzacji za ten okres.

Strukturę majątku obrotowego Przedsiębiorstwa w latach 2009 – 2011 przedstawiono w tabeli nr 17.

Tabela nr 17.

Wyszczególnienie	2009 r.	Udział w %	2010 r.	Udział w %	2011 r.	Udział w %
Zapasy	281	12,6	221	11,2	274	12,2
Należności i roszczenia	517	23,2	274	13,9	376	16,6
Środki pieniężne	1 426	64,2	1 483	74,9	1 599	71,2
Razem	2 224	100	1 978	100	2 249	100

W latach 2009 – 2011 wartość majątku obrotowego Przedsiębiorstwa uległa zwiększeniu z 2.224 tys. zł. do 2 249 tys. zł. ze względu na wzrost środków pieniężnych z kwoty 1.426 tys. zł w roku 2009 do kwoty 1 599 tys. zł w roku 2011.

W całym okresie analizy najwyższy udział w majątku obrotowym zajmowały środki pieniężne : 64,2% ; 74,9 %; 71,2%.

2.6. ANALIZA ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA MAJĄTKU

Strukturę pasywów Przedsiębiorstwa w latach 2009 – 2011 przedstawiono w tabeli nr 18.

Tabela nr 18

(w tys. zł.)

Lp.	Wyszczególnienie	2009 r.	Udział w %	2010 r.	Udział w %	2011 r.	Udział w %
1	Kapitały własne	6 783	87,2	5 628	82,8	5 334	80,7
	Kapitał podstawowy	6 076	77,9	6 076	89,4	6 076	91,9
	Kapitał zapasowy	1 064	13,8	707	10,4		
	Wynik netto roku obrotowego	-357	-4,5	-1 155	-17,0	-294	-4,5
2	Wynik z lat ubiegłych					-448	-6,7
3	Zobowiązania długoterminowe						
4	Zobowiązania krótkoterminowe	746	9,7	970	14,3	1 032	15,6
5	Fundusze specjalne	7	0,0	10	0,1	26	0,4
6	Rozliczenia międzyokresowe	256	3,1	186	2,8	217	3,3
7	Razem pasywa	7 792	100	6 794	100	6 609	100

Z zestawienia dokonanego w tabeli nr 18 wynika , że :

- W latach dokonanej analizy (2009 – 2011) głównym źródłem finansowania majątku Przedsiębiorstwa były kapitały własne (87,2% ; 82,8% i 80,7%).
- Zobowiązania krótkoterminowe w ostatnich dwóch latach uległy zwiększeniu

z 9,7% w roku 2009, do 14,3% w roku 2010 i 15,6 % w 2011 roku.

- Fundusze specjalne Przedsiębiorstwa znacznie zmalały na przestrzeni trzech kolejnych lat .
- W latach 2009 – 2011 w Przedsiębiorstwie występowały także rozliczenia międzyokresowe a dotyczą one przychodów przyszłych okresów.

Kształtowanie się wskaźników rotacji w latach obrotowych 2009 – 2011 zaprezentowano w tabeli nr 19.

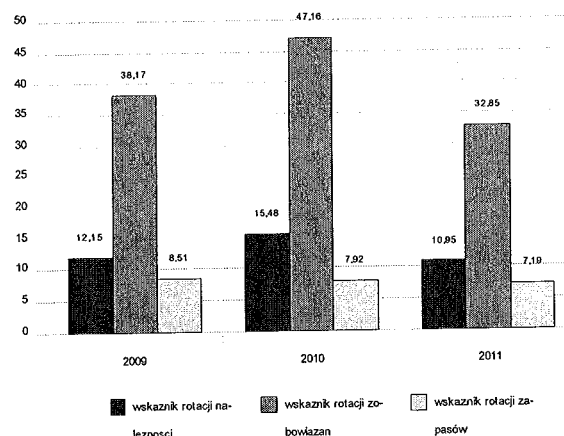
Tabela nr 19

Lp	Wyszczególnienie	2009 r.	2010 r.	2011 r.
1	Wskaźnik rotacji należności (w dniach)	12,15	15,48	10,95
2	Wskaźnik rotacji zobowiązań (w dniach)	38,17	47,16	32,85
3	Wskaźnik rotacji zapasów (w dniach)	8,51	7,92	7,19

Z prezentowanego zestawienia wynika, że okres regulowania zobowiązań wynosił 38, 47 , 33 dni. W roku 2011 nastąpiło skrócenie tego okresu do 33 dni. Należy stwierdzić, że wielkości te są prawidłowe, gdyż okres regulowania zobowiązań jest wydłużony co świadczy że firma w większym stopniu korzysta z obcego źródła finansowania

W ostatnim roku nastąpiło także skrócenie okresu rozliczeń należności w Przedsiębiorstwie (z 12 dni do 11 dni) co jest wynikiem pozytywnej sytuacji płatniczej kontrahentów w obszarze windykacji należności.

Wskaźniki rotacji prezentuje poniższy wykres

2.7. ANALIZA PŁYNNOŚCI

Oceny płynności Przedsiębiorstwa dokonano na podstawie wskaźników płynności, których kształtowanie się w latach 2009 – 2011 prezentuje tabela nr 20.

Tabela nr 20

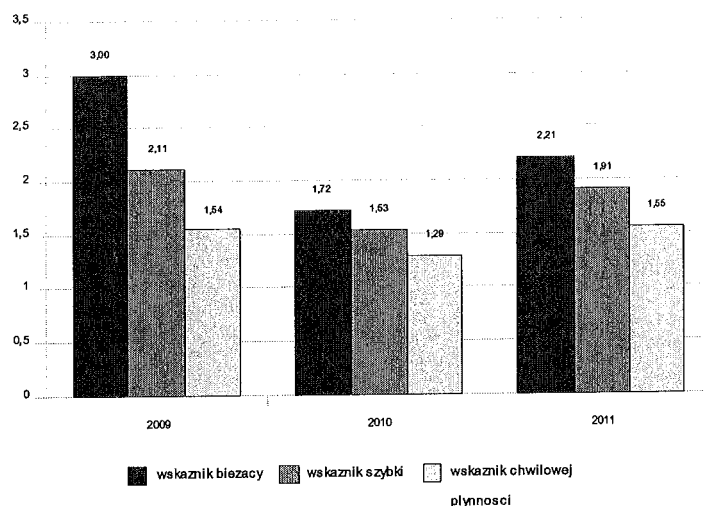
Lp.	Nazwa wskaźnika	2009	2010	2011
1	Wskaźnik bieżący	3,00	1,72	2,21
2	Wskaźnik szybki	2,11	1,53	1,91
3	Wskaźnik chwilowej płynności	1,54	1,29	1,55

W latach 2009 – 2011 wskaźniki płynności ukształtowały się następująco:

- wskaźnik bieżący - 3,00 ; 1,72 ; 2,21
- wskaźnik szybki - 2,11 ; 1,53 ; 1,91
- wskaźnik chwilowej płynności - 1,54 ; 1,29 ; 1,55

W latach 2009 – 2011 nastąpił znaczny spadek wszystkich wskaźników płynności. Oznacza to, że analizowane przedsiębiorstwo posiada mniejsze zasoby środków pieniężnych, lecz nie było to barierą w bieżącym regulowaniu zobowiązań.

Zmiany wskaźników płynności Przedsiębiorstwa w ostatnich trzech latach przedstawiono na poniższym wykresie.

2.8 PRÓG RENTOWNOŚCI

Wybór optymalnych przedsięwzięć dla rozwoju przedsiębiorstwa w omawianym przypadku obarczony jest dużym ryzykiem, gdyż bazuje na przewidywanych warunkach działania firmy. Dokonując określonych przedsięwzięć inwestycyjnych zakładamy, że wpłyną one na:

- obniżkę kosztów działalności,
- rozszerzenie struktury asortymentowej,
- konkurencyjność firmy,
- maksymalizację zysku z zaangażowanego kapitału.

W decyzjach inwestycyjnych przedsiębiorstwo winno kierować się uruchomieniem tych przedsięwzięć, które skierowane są na optymalizację zysku gwarantującego rozwój firmy w dłuższym horyzoncie czasowym i powiększając jej wartość a więc rozwój w przyszłości.

Przedsiębiorstwo nie prowadziło szczegółowego obliczenia kosztów rodzajowych na każdy rodzaj usługi. Dlatego punktem wyjściowym do ustalenia progu rentowności może być wielkość sprzedaży przy maksymalnym wykorzystaniu możliwości Przedsiębiorstwa. Przy takim założeniu marża jest funkcją wielkości sprzedaży, a koszty stałe mogą być rozliczane na jednostkę.

Próg rentowności znajduje się w punkcie równowagi pomiędzy dochodami, a kosztami Przedsiębiorstwa. Spółka z uwagi na konkurencję nie ma większego wpływu na to, by móc dyktować optymalne ceny na sprzedawane usługi przewozowe oraz wybierać najbardziej opłacalne kontrakty.

Dla Przedsiębiorstwa obliczono próg rentowności na działalności operacyjnej firmy.

Przy wyznaczeniu progu rentowności za koszty stałe przyjęto umownie koszty wynagrodzeń z narzutami i amortyzację, natomiast jako koszty zmienne przyjęto pozostałe koszty rodzajowe oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów.

Próg rentowności w ujęciu wartościowym obliczono stosując zależność między przychodami, kosztami stałymi i kosztami zmiennymi:

Koszty zmienne

1 – koszty stałe / przychody

Próg rentowności w ujęciu wartościowym zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela nr 21. Próg rentowności (w tys. zł.)

Lp	Wyszczególnienie	2009	2010	2011
1	Przychody operacyjne (w tys. zł.)	12 350	12 062	12 694
2	Koszty stałe (w tys. zł.)	6 306	6 338	5 945
3	Koszty zmienne (w tys. zł.)	6 353	6 732	7 001
4	Próg rentowności (w tys. zł.)	12 965	14 323	13 209

Z analizy progu rentowności wynika, że Przedsiębiorstwo w trzech kolejnych latach nie uzyskało przychodów powyżej wymaganego progu rentowności, czyli prowadziło działalność gospodarczą generującą stratę w całym analizowanym okresie

Przy przychodach operacyjnych w kwocie 12.350 tys. próg rentowności wynosił , 12.965 różnica w kwocie 615 tys. stanowi zaniżenie przychodów w stosunku do relacji kosztów stałych i zmiennych. W roku 2010 zaniżenie to wynosiło 2 261 tys i jest to rok sprawozdawczy w którym strata wynosiła 1.155 tys . Opłacalność ekonomiczna stała się mniej osiągalna w tym analizowanym okresie. Poprawa efektywności w zakresie prowadzonej działalności nastąpiła w roku 2011 gdzie różnica niewykonanych przychodów jest najniższa i wynosi 515 tys zł.

2.9. PODSUMOWANIE OCENY FINANSOWEJ

W latach 2009 - 2011 w Przedsiębiorstwie sytuacja finansowa była bardzo zróżnicowana. Spółka osiągnęła ujemne wyniki finansowe w poszczególnych okresach rozliczeniowych. W roku 2009 wystąpiła strata w wysokości 357 tys zł. Rok 2010 był okresem , w którym jednostka osiągnęła najwyższą stratę na przełomie trzech kolejnych lat. Poprawa wyniku finansowego wystąpiła w roku 2011 gdyż strata wynosi 294 tys zł. Spadek kosztów oraz wzrost przychodów to główna przyczyna mająca pozytywny wpływ na ukształtowaną rentowność Przedsiębiorstwa w analizowanym okresie.

Ujemny wynik na działalności przewozowej jest również wynikiem zmian

niezależnych od mechanizmu zarządzania . Jest on podyktowany warunkami rynkowymi w jakich działa Spółka przykładem czego jest obsługa linii nierentownych. Jak wynika analizy od 2009 roku na skutek zmian w relacji kosztów stałych i zmiennych w stosunku do osiągniętych przychodów ze sprzedaży Spółka nie jest w stanie osiągnąć próg rentowności a dystans do niego rośnie. Spółka utrzymuje wartość środków trwałych na względnie stałym poziomie. Głównym zagadnieniem strategicznym jest modernizacja taboru autobusowego i poprawa jego struktury wiekowej. Coroczne inwestycje i remonty nie powstrzymują starzenia się taboru. Formuła amortyzowania pojazdów połączona z ujemną rentownością działalności podstawowej stwarza problemy w zarządzaniu amortyzacją i inwestycjami. Najniższe wydatki wystąpiły w roku 2010 i wynosiły 143,9 tys zł , w roku 2011 wynosiły one 240 tys zł a główny powód tej dramatycznej sytuacji to brak

środków na sfinansowanie zadań inwestycyjnych niezbędnych w celu prawidłowego funkcjonowania i zarządzania majątkiem trwałym.

Zarządzanie majątkiem obrotowym jest prawidłowe , zapasy utrzymują się na niskim poziomie. Nastąpił spadek stanu należności i wzrost zobowiązań.

Zadłużenie firmy utrzymuje się na bezpiecznym poziomie natomiast wzrost zobowiązań świadczy o tym , że Spółka w większym stopniu finansuje się kapitałem obcym co jest prawidłowe w zarządzaniu pasywami jednostki.

Widoczny jest spadek wskaźników płynności finansowej lecz mimo tej sytuacji nie wystąpiły zatory płatnicze w rozliczeniu z dostawcami materiałów i usług , zobowiązania regulowane były na bieżąco zgodnie z ustalonymi terminami płatności.

Spółka przez cały okres objęty analizą posiadała jak również posiada aktualnie zdolność kredytową. Zadłużenie na koniec 2011 roku odpowiadało 30 dniowym przychodom ze sprzedaży .

CZEŚĆ DRUGA OPRACOWANIA

3. PLAN DZIAŁAŃ ROZWOJOWYCH NA LATA 2012 - 2016

Analiza funkcjonowania Przedsiębiorstwa w ostatnich trzech latach wykazała, że mamy do czynienia systematycznie z roku na rok ze spadkiem liczby przewiezionych osób, ilości przejechanych kilometrów, ilości i wartości sprzedanych biletów. Koszty funkcjonowania przedsiębiorstwa mają tendencję wzrostową w związku z czym rentowność prowadzonej działalności znacząco spadła. W celu zahamowania tej tendencji i znacznej poprawy wyników finansowych a co za tym idzie i rentowności Spółki należy:

I. Obniżyć koszty oraz zwiększyć przychody Spółki poprzez racjonalne wykorzystanie majątku trwałego i obrotowego oraz zasobów ludzkich:

Obniżenie kosztów Zarząd zamierza osiągnąć poprzez :

- wymianę i naprawę we własnym zakresie podzespołów takich jak skrzynie biegów , hamulce, pompy, instalacje elektryczne , lakierowanie i konserwację
- racjonalną gospodarkę częściami z częściowym a w okresie późniejszym całkowitym wyeliminowaniu zapasów magazynowych
- wymianę ogumienia na bezdętkowe
- komputeryzację gospodarki materiałowej
- ciągłe oszczędności nośników energetycznych (prąd , gaz)
- likwidację linii nierentownych w przypadku braku dofinansowania zewnętrznego

- rozszerzenie usług serwisowych naprawy pojazdów

II. Zwiększyć przychody

W zakresie zwiększenia przychodów w działalności nie przewozowej działania będą zmierzały w kierunku: :

- zwiększenia wpływów z tytułu sprzedaży detalicznej paliw
- naprawy i legalizacji tachografów
- zwiększenia przychodów z tytułu mycia pojazdów
- wzrostu przychodów z zakresu usług parkingowych

- rozwoju usług związanych z naprawą klimatyzacji
 - rozwoju usług diagnostycznych
 - rozwoju profesjonalnego serwisu ogumienia bezdętkowego
 - rozwoju profesjonalnego serwisu przeglądów technicznych
 - rozwoju pośrednictwa w zakupie akumulatorów , opon i innych części
 - nawiązania korzystnych umów z dostawcami części i podzespołów
 - zwiększenia usług w zakresie regeneracji zespołów i części
- Rozwój tych usług można osiągnąć poprzez inwestowanie w szkolenie mające na celu podnoszenie kwalifikacji pracowników w związku ze zmianą charakterystyki pracującego i obsługiwanego taboru (w większości zachodniego) oraz zakup nowego taboru i urządzeń.

Zwiększenie przychodów w działalności przewozu osób Zarząd zamierza dokonać poprzez:

- rozszerzenie oferty i monitoring dowozu dzieci do szkół gminnych na zasadach kursów rozkładowych
- analizę i rozwój przewozów dalekobieżnych
- rozszerzenie usług przewozowych w biurach podróży
- rozwijanie nowych kierunków usługowych w przewozach pasażerskich
- współpracę i obsługę przewozowa ofert wczasowych

Racjonalizacja przewozów musi być poparta analizą struktury taboru dostosowaną do ilości przewożonych pasażerów i ciągle zmieniającymi się kosztami paliwa, poprzez wymianę zużytego taboru i zakup pojazdów do przewozu 22÷35 pasażerów przy małym (do 17 l) zużyciu paliwa.

3.1. Zamierzenia rozwojowo – inwestycyjne i źródła ich finansowania.

Rozwój przewozów pasażerskich dalekobieżnych jest możliwy (przy tak dużej konkurencji) poprzez:

- podwyższenie standardu przewozów w obsłudze przewoźowej
- sukcesywną wymianę autobusów na pojazdy zachodnie o wysokim standardzie technicznym .

Zadania te są realne do wykonania lecz istnieją inne uwarunkowania hamujące ich realizację , a jest to niewątpliwie bariera finansowania tych zamierzeń .

Nieodzownym warunkiem realizacji zamierzonych celów jest poprawa współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego a co za tym idzie poprawę dostępu do usługi przewozowej chcemy osiągnąć poprzez:

- wymianę taboru obsługującego linię komunikacji miejskiej w Siemiatyczach
- zastąpienie gmin w dowozie dzieci do szkół a przy tym dodatkowe udostępnienie mieszkańcom połączeń autobusowych (dowóz dzieci w usłudze linii regularnej)
- współpraca ze szkołami i gminami w organizowaniu wycieczek i imprez okolicznościowych

3.1.1. Opis przedsięwzięć dotyczących majątku trwałego Spółki.

Działania planowe w zakresie gospodarki majątkiem trwałym będą zmierzały w szczególności do:

- oceny przydatności użytkowanych środków trwałych,
- dokonania zakupu tylko niezbędnych środków trwałych i to w miarę posiadanych środków finansowych.
- dostosowanie struktury środków trwałych do rodzaju świadczonych usług.
- sprzedaży lub kasacji starszych pojazdów – wyeksploatowanych, które są ciągle naprawiane stąd też Spółka ponosi duże koszty zużycia części , ubezpieczenia oraz paliwa.
- dokonania niezbędnych remontów pokryć dachowych na budynkach Stacji Obsługi i Zaplecza Technicznego.
- zakupu nowych szczotek do myjni samochodowej gdyż obecnie eksploatowane są już zużyte i powodują częste awarie urządzeń współpracujących a czasami przestoje myjni do utraty wpływów włącznie.

Wynikiem podjętych zmian majątkowych będzie ocena majątku pod kątem czy zachodzi konieczność ich modernizacji w przypadku zmiany ich przeznaczenia np. w grupie budynków. Środki finansowe przeznaczone zostaną w szczególności na odtworzenie środków transportu niezbędnych do prowadzenia działalności gospodarczej. Szczególnie istotnym elementem pod kątem obniżki kosztów jest zakup autobusów o ilości miejsc od 15 do 31.

3.1.2.Opis przedsięwzięć związanych ze świadczonymi usługami .

Usługi przewozowe

W zakresie rentowności świadczonych usług jest i będzie prowadzona w dalszym ciągu systematyczna analiza kursów pod względem uzyskiwanych przychodów oraz będą prowadzone badania potoków podróźnych. W zależności od uzyskiwanych wyników będzie modyfikowany rozkład jazdy autobusów, a kursy nierentowne będą wyeliminowane. Na chwilę obecną występuje tendencja spadkowa liczby wykonywanych kursów.

Podniesienie jakości przewozów wiąże się z potrzebą częściowego odnowienia taboru jak również wprowadzenia nowych rozwiązań technologicznych tj:

- wprowadzenie biletu miesięcznego w postaci elektronicznej , który będzie honorowany przez pozostałych przewoźników z regionu a wpływy będą rozliczane proporcjonalnie w zależności jaki przewoźnik i ile przewozów jednorazowych dokonał w ramach tego biletu.
- wprowadzenie internetowej sprzedaży biletów jednorazowych

- wprowadzenie biletów strefowych i okresowych

Rentowność Spółki zależy w dużej mierze od frekwencji podróźnych występującej na obsługiwanych liniach komunikacyjnych, co ma bezpośrednie przełożenie na wysokość uzyskiwanych przychodów . Niska opłacalność niektórych linii utrzymywanych ze względów społecznych wynika zarówno z ograniczonych potoków pasażerskich oraz z braku możliwości dostosowania pojemności taboru do faktycznie występujących potrzeb przewozowych.

Usługi pozostałe

Przychody z tytułu świadczenia pozostałych usług w strukturze przychodów stanowią 11%

i dotyczą usług świadczonych przez Stację Kontroli oraz Stację Obsługi. Zakres tych usług będzie ciągle rozszerzany poprzez świadczenie dodatkowych usług remontowych, pozyskiwanie dodatkowych odbiorców zarówno usług diagnostycznych jak i usług wspomagających działalność przewozową. Z roku na rok jest widoczny ciągły wzrost ilości zarejestrowanych pojazdów podlegających badaniom co pozytywnie wpłynie na zwiększenie przychodów z tego tytułu.

B. W zakresie ilości i jakości przewozów

- a) Rozwój regularnych linii dalekobieżnych i międzynarodowych
- b) Rozwijanie dodatkowej działalności typu przewóz turystyczny
- c) Rozwój turystyki oparty o współpracę biur turystycznych
- d) Rozszerzenie oferty i rozwój turystyki krajowej i szkolnej
- e) Ciągłe podnoszenie standardu usługi przewozowej (komfort i zadowolenie)

Realizacja wymienionych zadań będzie zadaniem priorytetowym w zarządzaniu działalnością Spółki i będzie miała bezpośredni wpływ na wykonanie zadań planowych.

3.1.3. Opis przedsięwzięć w obszarze organizacji, zatrudnienia i płac.

Podstawowe zadania tego obszaru działań planowych to:

- ocena poziomu, a zwłaszcza ustalenia prawidłowego stanu zatrudnienia w poszczególnych komórkach organizacyjnych i w poszczególnych rodzajach działalności, prowadząca do zmian w wielkości i strukturze zatrudnienia stosownie do przyjętych zamierzeń strategicznych przedsiębiorstwa.
- uwzględnienie efektów przeprowadzonych analiz wydajności zatrudnionych pracowników jako niezbędne do opracowania założeń prawidłowego funkcjonowania Spółki w przyszłości.

Przedsięwzięcia związane z poprawą warunków pracy dotyczą dostosowania warunków pracy do rosnących wymogów technicznych obsługiwanych autobusów oraz dostosowanie powierzchni socjalnych do standardów i wymogów sanitarnych.

W zakresie poprawy warunków płacowych planuje się utrzymanie

kosztów wynagrodzeń na poziomie stosownym do ilości zatrudnionych osób
z uwzględnieniem uwarunkowań wynikających z obowiązującego Układu Zbiorowego Pracy w szczególności w zakresie corocznej podwyżki dodatku za staż pracy

W celu zapewnienia wzrostu jakości świadczonych usług Zarząd Spółki zamierza zorganizować szkolenie kierowców w zakresie obsługi autobusów o wyższej klasie technicznej oraz dokonać zmian w strukturze zatrudnienia w grupie kierowców
w zakresie dostosowania zatrudnienia do istniejących potrzeb rynku.

3.2. Informacja o planowanych kierunkach rozwoju.

Niniejszy rozdział zawiera podstawowe założenia do opracowania prognoz ekonomiczno finansowych funkcjonowania Spółki w latach 2012 – 2016.

W celu pełnego zbadania możliwości funkcjonowania Spółki w różnych warunkach otoczenia zewnętrznego i uwarunkowań wewnętrznych sporządzono opracowanie w oparciu o jedyny możliwy wariant umożliwiający funkcjonowanie Spółki w prognozowanym okresie.

1. Wariant uwzględniający realizację założeń, zamierzeń restrukturyzacyjnych wynikających z przyjętych kierunków zmian w Spółce.

Zakłada on możliwość funkcjonowania Spółki w poszczególnych latach przy założeniu osiągnięcia niewielkiej straty w latach 2012 - 2013, natomiast w trzech kolejnych latach 2014, 2015 i 2016 zakłada się, że Spółka będzie generowała zysk, co stwarza dalsze możliwości rozwoju i funkcjonowania firmy na rynku przewozów osobowych. Efektem tych działań jest osiągnięcie dodatnich wskaźników rentowności w poszczególnych rodzajach prowadzonej działalności przewozowej oraz pozostałych rodzajach świadczonych usług.

Dane ekonomiczno – finansowe przyjęte w planie rozwoju i dotyczące tego rodzaju wariantu wykazane są w dziale 3.3 „Prognoza finansowa”. Realizacje przyjętych założeń i zamierzonych efektów przyjętych w planie rozwoju pozwala stwierdzić, że Spółka ma możliwość funkcjonowania i osiągania pozytywnych wyników finansowych w latach następnych.

3.3. PROGNOZA FINANSOWA na lata 2012 - 2016

3.3.1. Założenia do prognozy.

Prognoza finansowa na lata 2012 - 2016 została sporządzona w oparciu o wyniki analizy finansowej dokonanej za lata 2009 – 2011.

Założenia do prognozy:

1. Wszystkie przychody przedsiębiorstwa podawane są w wartościach netto bez podatku VAT.
2. W prognozie przyjęto wzrost po stronie przychodów i kosztów w wartościach możliwych do zrealizowania uwzględniając aktualną sytuację na rynku usług transportowych.
3. W prognozie uwzględniono zmiany oraz niezbędną skalę wydatków z tytułu działań restrukturyzacji opisanych szczegółowo w poprzednim rozdziale.

Prognoza finansowa została przygotowana na podstawie przyjętych założeń Zarządu Spółki z uwzględnieniem aktualnych możliwości Przedsiębiorstwa. Szczegółowe tabele prognozy finansowej zamieszczone są w załącznikach, natomiast w rozdziale niniejszym przedstawiono opis założeń finansowych i przyjęte wartości ogólne

3.3.2. Prognoza przychodów.

W przychodach Przedsiębiorstwa w roku 2012 pozycją dominującą są przychody ze sprzedaży usług w kwocie 13.000 tys zł. Przychody ze sprzedaży usług oszacowane zostały na poziomie 3,6% wzrostu do roku 2011. W roku 2013 wzrost wynosi 3,0% do roku 2012. W latach następnych przyjęto szacunkową wartość wzrostu przychodów w granicy od 1,5 – 1,8 % w poszczególnych okresach obrachunkowych. Przy przyjętych założeniach przychody ogółem wynoszą 13.400 tys , 13.600 tys zł, 13.800 tys zł i 14.050 tys zł w ostatnim roku planu pięcioletniego.

Pozostałe przychody operacyjne to pozycja obejmująca ogółem dopłaty do przewozów ulgowych i bezpłatnych ustalonych na dotychczasowych zasadach naliczania, przy założeniu zwiększonych przychodów z tytułu sprzedaży biletów szkolnych.

Tabela nr 1. Plan przychodów

Lp	Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Przychody ze sprzedaży usług i materiałów	13.000	13.400	13.600	13.800	14.050
2.	Przychody operacyjne					
3.	Przychody finansowe					
4.	Przychody razem	13.000	13.400	13.600	13.800	14.050

3.3.3. Prognoza kosztów

Tabela nr 2 Plan kosztów

Lp	Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
1	Koszty działalności operacyjnej	13.200	13.500	13.600	13.700	13.850
2	Pozostałe koszty operacyjne					
3	Koszty finansowe					
4	Koszty razem	13.200	13.500	13.600	13.700	13.850

Prognoza kosztów obejmuje koszty działalności operacyjnej z wyłączeniem pozostałych kosztów operacyjnych oraz kosztów finansowych. Koszty ogółem za rok 2012 ustalono na poziomie 13.200 tys. zł przy założeniu wzrostu ok. 2% do roku 2011. Natomiast w latach następnych ustalono wzrost kosztów rodzajowych w granicy 2,5 – 1,0 % . Wartość tej pozycji kosztów ustalono przy obecnej, przeciętnej cenie oleju napędowego oraz z uwzględnieniem prognoz podwyżek w latach następnych. Stąd też wykonanie na poziomie planu kosztów jest możliwe przy przyjętej cenie paliwa, stabilnej w całym okresie objętym tym planem.

Reasumując czynniki kształtujące wynik finansowy należy przyjąć, że ich wielkość i tempo wzrostu jest zróżnicowane w celu osiągnięcia wyniku finansowego na poziomie zerowym w roku 2014 oraz przy planowanym zysku netto w roku 2015 na poziomie 100tys zł oraz w roku 2016 na poziomie 200 tys zł..

3.3.4. Planowane nakłady inwestycyjne

Planowane inwestycje zostały szczegółowo opisane w poprzednich rozdziałach. W tabeli nr 3 przedstawiono zestawienie nakładów inwestycyjnych zaplanowanych do realizacji w roku 2012 - 2016. Tabela zawiera dodatkowo informację o wartości amortyzacji rocznej w okresie prognozy.

Tabela nr 3. Plan nakładów inwestycyjnych

Lp	Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
1	Budynki i budowle		100			
2	Maszyny i urządzenia					
3	Środki transportowe	200	100	200	200	200
4	Pozostałe środki					
5	Razem	200	200	200	200	200
	Amortyzacja	700	650	680	630	600

Planowane nakłady inwestycyjne w poszczególnych latach nie będą przekraczać wartości odpisów amortyzacyjnych w tym okresie. Łączna wartość nakładów inwestycyjnych w prognozowanym okresie wyniesie 1.000 tys.zł

3.3.5. Źródła finansowania w przedsiębiorstwie

W przyjętej prognozie na lata 2012- 2016 podobnie jak w latach poprzednich zakłada się finansowanie bieżącej działalności Przedsiębiorstwa głównie z własnych środków finansowych. Udział obcego kapitału jest niewielki, ograniczający się do zobowiązań krótkoterminowych, które w nieznacznej części finansują majątek jednostki. Na chwilę obecną Zarząd Spółki nie planuje finansowania działalności bieżącej przy pomocy kredytu bankowego.

3.3.6. Wyniki finansowe przedsiębiorstwa

Realizując przyjęty program na lata 2012 - 2016 Spółka osiągnie ujemny wynik finansowy w pierwszych latach realizacji planu natomiast w latach następnych planowane są wyniki dodatnie co pozwala na zrealizowanie pozostałych założeń zgodnie z planem.

W tabeli nr 4 przedstawiono skrócony rachunek zysków i strat. Pełna i rozszerzona prognoza rachunku została zamieszczona w załącznikach finansowych załączonych do niniejszego opracowania i będących zarazem jego integralną częścią.

Tabela nr 4. Plan rachunku zysków i strat

Lp	Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
1	Przychody razem	13.000	13.400	13.600	13.800	14.050
2	Koszty razem	13.200	13.500	13.600	13.700	13.850
3	Zysk/strata na działalności gospod	-200	-100	0	+100	+200
4	Saldo zdarzeń nadzwyczajnych					
5	Zysk/Strata brutto	-200	-100	0	+100	+200
6	Obciążenie zysku					
7	Zysk/Strata netto	-200	-100	0	+100	+200

4. PODSUMOWANIE

Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Siemiatyczach Sp. z o.o. powstało w wyniku komercjalizacji Przedsiębiorstwa Państwowej Komunikacji Samochodowej z dniem 01.05.2008 r. a od 5 lipca 2011 jedynym wspólnikiem posiadającym 100% udziału jest Województwo Podlaskie. Spółka posiada wysoki potencjał przewozowy w postaci autobusów wysoko pokładowych spełniających obecne wymogi rynku przewozowego oraz posiada zezwolenia na prowadzenie regularnej linii zagranicznej.

Atutem jednostki jest również doskonale wyszkolona załoga co ma duży wpływ na poziom świadczonych usług i pozwala na skuteczną konkurencję z firmami przewozowymi działającymi zarówno w kraju jak i na terenie województwa.

Przedsiębiorstwo prowadzi szeroko rozwiniętą działalnością pomocniczą, wspomagającą głównie działalność przewozową w zakresie świadczonych usług. Wśród nich należy wymienić usługi diagnostyczne świadczone przez własną Stację Diagnostyczną, usługi napraw i mycia samochodów oraz inne usługi niematerialne.

Priorytetowym zadaniem jest zwiększenie rentowności prowadzonych przewozów w celu osiągnięcia wyniku finansowego na poziomie założeń planowych. Jednak zmienna sytuacji na rynku usług przewozowych wymuszać będzie podejmowanie działań w zależności od zaistniałej koniunktury w zakresie świadczenia usług przewozu osób.

Prezes Zarządu
PKS w Siemiatyczach Sp. z o.o.

mgr Ryszard Błoński

ZAŁĄCZNIKI DO OPRACOWANIA

Załączniki finansowe dotyczące prognozy na lata 2012 – 2016

- Plan zatrudnienia,
- Nakłady inwestycyjne,
- Prognoza bilansu,
- Założenia przychodów,
- Rachunek zysków i strat, wersja uproszczona
- Założenia kosztów,
- Koszty w układzie rodzajowym.

Tabela nr 1 Plan zatrudnienia

PLAN ZATRUDNIENIA	2012	2013	2014	2015	2016
średni stan zatrudnionych	134	135	132	132	132
przeciętne wynagrodzenie	2.680	2.654	2.746	2,777	2.777
wynagrodzenia	4.280	4.300	4.350	4.400	4.400
narzuty na wynagrodzenia	1.000	1.000	1.000	1.050	1.050
Razem koszty płac	5.280	5.300	5.350	5.450	5.450
Zmiana kosztów płac	-	100,4%	100,9%	101,8%	-

Lp.	Plan zatrudnienia w poszczególnych grupach	31.12 2012	31.12 2013	31.12 2014	31.12 2015	31.12 2016
1.	Kierowcy	82	83	82	82	82
2.	Stacja Obsługi	20	20	20	20	20
3.	Obsługa i straż	4	4	4	4	4
4.	Pracownicy umysłowi	30	30	30	30	30
	Zatrudnienie w osobach	136	137	136	136	136

Tabela nr 2 Nakłady inwestycyjne w tys. zł.

<i>Nakłady inwestycyjne</i>					
	2012	2013	2014	2015	2016
Budynki i budowle		100			
Maszyny i urządzenia					
Środki transportu	200	100	200	200	200
Pozostałe					
Ogółem	200	200	200	200	200
Zmniejszenia z tyt amortyzacji	700	650	680	630	600
Suma	200	200	200	200	200

Tabela nr 3 Prognoza bilansu (w zł.)

<i>Wyszczególnienie</i>	2012	2013	2014	2015	2016
<i>I. Wartości niematerialne i prawne</i>					
<i>II. Rzeczowy majątek trwały</i>	3.826	3.518	3.320	3.200	3.250
1. Środki trwałe	3.710	3.400	3.200	3.100	3.000
2. Wartości niematerialne i prawne	9	8		50	50
3. Aktywa finansowe	107	110	120	150	200
<i>III. Majątek obrotowy</i>	2.404	2.562	2.560	2.680	2.680
1. Zapasy	350	400	450	480	480
2. Należności	500	662	710	800	700
3. Środki pieniężne	1554	1.500	1.400	1.400	1.500
<i>IV. Inne aktywa (RMK)</i>					
<i>Aktywa razem</i>	6.230	6.080	5.880	5.880	5.930
<i>I. Kapitał własny</i>	5.130	5.030	5.030	5.130	5.330
1. Kapitał podstawowy	6.076	5.130	5.030	5.030	5.130
2. Kapitał zapasowy					
3. Kapitał rezerwowy					
4. Nie rozliczony wynik z lat ubieg.	-746				
5. Wynik finansowy	-200	-100	0	100	200
<i>II. Kapitał obcy</i>	900	750	750	700	550
1. Zobowiązania długoterminowe, rezerwy					
2. Zobowiązania krótkoterminowe	900	750	750	700	550
a) kredyty i pożyczki					
b) zobowiązania	870	700	700	650	500
c) fundusze specjalne	30	50	50	50	50
<i>III. Rozlicz. międzyokresowe bierne</i>	200	300	100	50	50
<i>Pasywa razem</i>	6.230	6.080	5.880	5.880	5.930

Tabela nr 4 Założenia przychodów

Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
Przychody ze sprzedaży	13.000	13.400	13.600	13.800	14.050
Razem przychody ze sprzedaży	13.000	13.400	13.600	13.800	14.050
Pozostałe przychody operacyjne	-	-	-	-	-
Dopłaty do przewozów	-	-	-	-	-
Przychody finansowe	-	-	-	-	-
Przychody razem	13.000	13.400	13.600	13.800	14.050

Tabela nr 5 Rachunek zysków i strat (wersja uproszczona)

Lp	Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
1	Przychody ze sprzedaży	13.000	13.400	13.600	13.800	14.050
2	Koszty działalności	13.200	13.500	13.600	13.700	13.850
3	Zysk / strata ze sprzedaży	-200	-100	0	100	200
4	Pozostałe przychody operacyjne	-	-	-	-	-
5	Pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-	-
6	Zysk / strata na działalności operacyjnej	-200	-100	0	100	200
7	Przychody finansowe	-	-	-	-	-
8	Koszty finansowe	-	-	-	-	-
9	Zysk / strata na działalności gospodarczej	-200	-100	0	100	200
10	Zyski nadzwyczajne	-	-	-	-	-
11	Straty nadzwyczajne	-	-	-	-	-
12	Zysk / strata brutto	-200	-100	0	100	200
13	Obowiązkowe obciążenia zysku (podatek)	-	-	-	-	-
14	Zysk / strata netto	-200	-100	0	100	200

Tabela nr 6 Założenia kosztów (w zł.)

Lp	Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
1	Amortyzacja	700	650	680	630	600
2	Materiały i energia	5.100	5.400	5.470	5.540	5.690
3	Usługi obce	350	400	400	410	440
4	Wynagrodzenia	4.280	4.350	4.350	4.400	4.400
5	Świadczenia na rzecz pracowników	1.000	1.000	1.000	1.050	1.050
6	Podatki i opłaty	850	850	850	870	870
7	Pozostałe koszty	850	850	850	800	800
8	Razem koszty	13.130	13.500	13.600	13.700	13.850
9	Pozostałe koszty operacyjne	-	-	-	-	-
10	Wartość sprzedanych towarów w cenie zakupu	70	-	-	-	-
11	Koszty działalności operacyjnej	13.200	13.500	13.600	13.700	13.850
12	Koszty operacji finansowych	-	-	-	-	-
13	Ogółem koszty działalności	13.200	13.500	13.600	13.700	13.850

Tabela nr 7 Koszty w układzie rodzajowym

Lp	Wyszczególnienie	2012	2013	2014	2015	2016
1	Amortyzacja	700	650	680	630	600
2	Materiały i energia	5.100	5.400	5.470	5.540	5.690
3	Usługi obce	350	400	400	410	440
4	Wynagrodzenia	4.280	4.350	4.350	4.400	4.400
5	Świadczenia na rzecz pracowników	1.000	1.000	1.000	1.050	1.050
6	Podatki i opłaty	850	850	850	870	870
7	Pozostałe koszty	850	850	850	800	800
8	Razem	13.130	13.500	13.600	13.700	13.850
9	Pozostałe koszty operacji finansowych	-	-	-	-	-
10	Wartość sprzedanych towarów w cenie zakupu	70	-	-	-	-
11	Koszty ogółem	13.200	13.500	13.600	13.700	13.850